„Danskeren",

et halvugentlig Nyheds- og Oplysningsblad for det dansk Folk i Amerika,

udgivet af

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE.
Blair, Nebr.

„Danskeren" udgaar hver Tirsdag og Fredag.
Pris pr. Aargang
i de Forenede Stater $1.00. Udlandet $2.00
Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseforandring og andet angaaende Bladet adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Redaktør: A. M. Andersen.

Alle Bidrag til „Danskeren"s Indhold: Afhandlinger, Korrespondancer og Artikler af enhver Art, bedes adresseret:
A. M. Andersen, Blair, Nebr.

Entered at Blair Postoffice as second-class matter.

Advertising Rates made known upon application.

I Tilfælde af Uregelmæssigheder ved Modtagelsen bedes man klage til det stedlige Postvæsen. Skulde det ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danskeren"s Kontor.

Naar Læserne henvender sig til Folk, der averterer i Bladet, enten for at købe hos dem eller for at faa Oplysning om det averterede, bedes De altid omtale, at De saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Nytte.

Maaske ikke Joe Cannon har bemærket det, men der er alligevel adskillige Talere, som har Ordet for en kort Bemærkning.

Oberst Henry Watterson er traadt i Forgrunden for at forsvare Hr. Foraker. Obersten har nu altid holdt af at betragtes som en Smule eksentrisk.

Kandidaten for Vicepræsidiet siger, at han tror, at Cannon er en af vor dygtigste Mænd. Mr. Sherman har uden Tvivl ikke Lyst til at starte en Sensation.

Skumlere vil begynde at undres over, hvorfor Mr. Kern ikke huskede paa det, førend andre opdagede det, at han havde Fripas til at køre paa Jernbanerne.

Da Haskell kom tilbage til Oklahoma, modtoges han af et Musikkorps. „C. R. H." bemærker, at det kom maaske i den Hensigt for at spille hans politiske Begravelsesmarch.

Den republikanske Kandidat for Guvernørposten i Minnesota er begyndt at frygte for, at dette, at spise „Pie" med en Kniv, ikke skal blive ganske tilfredsstillende som et „paramount issue".

Først nu begynder vi at forstaa den store Mængde af Jurister, Standard Oil Co. har behøvet for dets Tjeneste. Deres Antal nærmer sig vist snart til det Tal, som man kalder Legio.

„Jeg har levet forgæves, dersom Deres Bestyldninger foraarsager, at jeg mister en eneste Ven". Saaledes skriver Mr. Bryan til Præsident Roosevelt i et Svar paa et af Kampagne-Brevene.

Mr. Shermans Forsøg paa at være vittig faldt til Jorden, da han i en Tale i Vaudeville tillod sig at sige, at han talte for lille Willie og sig selv.

Saadan en dum Vittighed skader meget mere end gavner.

I næste Fredagsnummer af „Dsk" begynder en Fortælling, som vi siger God for. Sørg for, at dine Venner tegner Abonnement paa „Dsk". Ethvert Menighedsmedlem af Den fri. Kirke burde være Holder af „Danskeren".

Vi haaber, at alle „Dsk"s Læsere har læst og fulgt Landkomiteens Rapport. For dem, som har Udlængselen i Blodet, maa Beretningerne have været en behagelig Dosis. „Dsk" kan ikke andet end udtrykke sin Tak for det solide Arbejde, som enhver, ifølge Rapporten, kan forstaa, har været udrettet fra Komiteens Side.

Kirkens Forhold til Staten.

Foran et Præsidentvalg tumles der med Statsprincipperne. Og det er i sin gode Orden. Et frit Folk maa have Frihed til at drøfte de Grundsætninger, hvorefter Landet skal styres. Men hvorfor ikke ogsaa gribe Anledningen til at drøfte Kirkens Forhold til Staten? Det er netop tidsmæssigt at gøre det.

Statens Forhold til Kirken i dette Land er bestemt. Men lad os benytte dette som Udgangspunkt for Drøftelsen af Kirkens Forhold til Staten.

Der findes i vort Lands Konstitution eller Grundlov to Bestemmelser om Statens Forhold til Kirken. Den første lyder saaledes i Oversættelsen: Alle udøvende og dømmende Embedsmænd, baade i De Forenede Stater og i hver enkelt Stat skal ved Ed eller Bekræftelse være bunden til at understøtte denne Konstitution; men ingen religiøs Prøve skal nogen Sinde forlanges som Kvalifikation for noget Embede eller offentligt Tillidshverv under De Forenede Stater. (Art. 6, Cl. 3). Den anden Bestemmelse lyder saaledes: „Kongressen skal ingen Lov give angaaende Etablering af Religion eller forbyde fri Religionsøvelse." (Amendments Art. 1)

I disse to Udtalelser er een Gang for alle Statens Forhold til Kirken bestemt. Borgerne har ingen Ret til at fordre nogen som helst Religionsbekendelse, og heller ikke det modsatte, af nogen Embedsmand, men vel, at han skal støtte Landets Konstitution, ogsaa Bestemmelsen om Religionsfrihed.

Kongressen har ingen Ret til at give Love eller fatte Bestemmelser om Indførelse af nogen Religionsbekendelse. Den har heller ingen Ret til at forbyde eller forhindre fri Religionsøvelse. Staten har altsaa stillet sig neutral og liberal overfor al Religion, alle religiøse Bekendelser. Men den har dog anset Religionen for et Gode. Ellers vilde den ikke have sikret Borgerne fri Religionsøvelse.

Og lad os lige med det samme mærke os, at idet Staten har sikret sine Borgere fri Religionsøvelse, og gjort dette i sin Grundlov, saa har den med det samme bestemt, at den vil beskytte denne saavel som alle andre Grundlovsbestemmelser.

Saadan er i dette Land Statens Forhold til Kirken.

I Middelalderen gik det helt anderledes til. Da hændte baade det, at verdslige lovgivende Forsamlinger befattede sig med at etablere Religionsbekendelse, og at Kirkens Myndigheder blandede sig i Statens Affærer. Ogsaa i vort Fædreland og flere andre Lande er Forholdet endnu noget forskelligt fra, hvad det er her. Men Udviklingen gaar i Retning af, hvad vi har her. I alle civiliserede, folkestyrede Lande tillader man fri Religionsøvelse, selv om Staten i flere Lande fordrer en vis Bekendelse af sine Embedsmænd og støtter samme Bekendelse paa flere Maader.

Det ligger ikke indenfor denne Artikels Ramme at drøfte de forskellige Staters forskellige Forhold til Kirken. Vi vilde kun som Udgangspunkt pege paa, at saadan er Statens Forhold til Kirken her.

Men hvordan er saa Kirkens Forhold til Staten? Ja, derom tier vor Konstitution. Det faar Kirken saa selv bestemme.

Lad os først se, hvad der konsekvent følger af Statens Forhold til Kirken.

For det første har Kirken eller dens Medlemmer ingen Ret til at **fordre religiøse Kvalifikationer** af Embedssøgere. Det er grundlovstridende at gøre det. Her bør dog bemærkes, at Mormonernes Mangegifte gør uskikket til Statsembede, idet Landets Love betegner sligt Samliv som et Usædelighedsforhold.

For det andet maa de forskellige Bekendelser glæde sig over den grundlovshjemlede religiøse Frihed og hjertelig unde andre Bekendelser samme Frihed, selv om vi som Lutheranere i flere Punkter ikke kan samstemme med andre Bekendelser, ja maa endog kalde nogle Bekendelser for sekteriske, andre for kætterske. Deri bestaar netop Religionsfriheden, at vi har Lov at dyrke Gud efter vor Overbevisning og andre efter deres. Skal der ske Forandring, saa maa det ske paa den Maade, at Sandheden ad Overbevisningens Vej sejrer over Vildfarelsen. Men hjertelig maa vi som Borgere unde hverandre Samvittighedsfrihed til at dyrke Gud efter hvers Overbevisning, og Forskelligheden i religiøse Anskuelser skal ikke gøre Forskel i Borgerrettigheder.

Vi agter i en senere Artikel at komme nærmere ind paa Kirkens Forhold til Staten. Ovenstaaende er kun en Begyndelse.

Kære Niels Kær!

En af de første Betingelser for, at vi skal kunne føre en frugtbringende Korrespondance, er unægtelig, at vi forstaar hinanden. Dernæst at andre forstaar os, saa de da kan faa fat i det lille, vi bringer til Torvs. Men jeg maa ærlig tilstaa, at der var en Del i Deres sidste Brev jeg ikke forstod — enten Manglen saa hefter ved min Fatteevne eller ved Deres Udtrykseevne. Jeg forstaar saaledes ikke, hvor De er kommen, naar De hos mig mener at finde blot „Skuldertræk" og „Hovedrysten". Heller ikke skønner jeg, hvad der skulde bevise det „stokkonservative." Men det, jeg ikke forstaar, er det jo kun naturligt at forbigaa.

Jeg vil saa vende tilbage til Samfunds-Problemerne, fortrinsvis til dette om at hæve Proletariatet, som man med et Fremmedord kalder de daarligere stillede i Samfundet.

De indrømmer mig, at „Arbejderen maa hæves, men han maa have megen mere Hjælp til at hæve sig, end der bydes ham i Dag", „Trangen til at hæve sig maa nødes i ham." Godt nok. Men hvordan? Jeg paapegede da et Middel — den almindelige Skole, hvor Rigmanden tvinges til at bidrage til Fattigmandens Børns Undervisning, og Fattigmanden nødes til at sende sine Børn til Skole at nyde godt af Undervisningen. Der er da noget af baade „Hjælp" og „Nøden". De udpeger slet intet i Retning af, hvorledes der skal hjælpes og nødes. Tør jeg vente det næste Gang?

Nej — stokkonservativ er jeg ikke — langtfra, for ikke at sige tvertimod. Jeg skal betro Dem, at der snarere er noget af en Socialist i mig. Det vil sige, jeg mener, at det ikke gaar an, at lade Individualismen have frit Kapløb. Thi det er nu engang saaledes i den Verden, vi lever i, at nogle er stærke og andre er svage. Saadan er det i baade fysisk og aandelig Henseende. Og saadan frit Kapløb mellem Individerne vilde lede til, at alle de smaa og svage blev traadt ned af de stærkere. Her er det, jeg saa videre mener, at der maa noget til, som med fuld Ret kan kaldes Socialisme — Hensyn til Samfundet og da særlig til Samfundets Stifbørn.

Før pegede jeg paa Kommuneskolen som et sundt Stykke Socialisme. Det fastholder jeg. Og ethvert Skridt, der videre kan blive taget fremad i den der anslaaede Retning, vil glæde mig. Men — „What next?"

Naar Talen er om at nedrive det bestaaende, saa er jeg ikke Socialist. Og dog, hvem kan klare Tanken rigtig om at rive ned og bygge op. Præsident Roosevelt har prøvet paa begge Dele, og han har ikke alene theoretiseret men praktiseret. Og jeg synes om hans Nedriven og Opbyggen. Det tykkes mig, at han har truffet Grænsen mellem de to. Vi skal ikke bryde med Traditionen, **afskaffe en Statsforfatning** og indføre en ny. Det vilde jo være Revolution. Dette Land har haft sin Revolution for over Hundrede Aar siden, og vi trænger ikke til en ny Omvæltning af Statsformer. Men Fremskridt. Og Fremskridtet maa gaa i Retning af Socialisme.

Eller hvad mener De, Niels Kær, hvori bestaar egentlig Forskellen mellem Socialisme og Demokrati? Derhjemme i gamle Danmark er der noget, de kalder Social-Demokrati. Der er de to jo sammenblandet eller sammenkoblet. Jeg har nu forstaaet det saadan, at Demokrati peger i Retning af Folkestyre i Modsætning til Aristokrati, de højere Klasers Styre. Og Socialisme vil jo have de smaa i Samfundet med. Hvor er saa egentlig Forskellen?

Efter min Forstaaelse er Præsident Roosevelt en rigtig god Demokrat. Og her igen — efter Begrebet er der jo ikke saa stor Forskel paa Republik og Demokrati. Thi ogsaa i Ordet Republik udtrykkes Folkestyre. Det kunde vist være godt ved en anden Lejlighed at faa disse Begreber rigtig klaret. Men efter mit Begreb kan og bør sand Socialisme godt trives under republikansk Statsform.

Det er altsaa min Tanke, at vi ikke bør have Regeringsskifte eller Partiskifte i Regeringen, men Fremskridt. Præsident Roosevelt er Fremskridts-Politiker og saa er Taft, som er nomineret til at tage Arv efter ham. Om Bryan, som De synes at foretrække, er Fremskridts-Politiker, det kan man jo ikke vide, saa længe han kun taler og opstiller Theorier. Om Taft synes jeg, det passende kan siges, hvad der sagdes om den danske Konge Frederik den Syvende: „Han gør ej mange Ord, Han snakker ej og praler. Men hvad der i hans Hjerte bor, derom hans Gerning taler." Taft er en Handlingens Mand. I de mange Bestillinger, han har haft, har han vist Dygtighed, Arbejdslyst og Flid, Troskab og Fædrelandssind. Han er nu min „Choice". Under ham venter jeg at se Fremskridt i social Retning til Gavn for det hele Folk.

Lad mig slutte mit Brev med at sige, at skal det blive til noget med alle vore Forsøg paa at løfte Proletariatet og for Resten det hele Folk — saa maa vi, og saa maa Folket, gennemtrænges af den Aand, der taler igennem det gamle Gudsbud: Du skal elske Herren din Gud af ganske Hjerte, Sjæl og Sind og din Næste som dig selv. Kun i samme Forhold, som den Kærlighed, der udspringer fra Gud, faar Lov at raade, løftes og hæves Samfundet. Det er den sande Socialisme.

Deres forbundne
Per Mortensen.

Til Den forenede Kirkes Menigheder.

Ifølge Aarsmødets Beslutning (se Aarsb.) henstille vi til den forenede Kirkes Menigheder, at fatte en Beslutning eller Udtalelse paa det første Menighedsmøde om disse Punkter:

1. Om det anses for Ret og tidsmæssigt for Den forenede Kirke at oprette et Alderdomshjem nu?

2. Om man er færdig til nu at yde, hvad der er nødvendigt for Oprettelsen og Driften af et saadant Hjem?

Hvis nogen enkelt Menighed har særlige Tilbud for at faa Hjemmet i sin Midte, eller enkelte Personer føler sig tilskyndet til at skænke Sagen et større Offer, er vi færdig til at modtage saadanne.

For Oprettelsen af Hjemmet mener Komiteen, at der for nærværende vil kræves ca. $8,000, da det er vor Mening, at der bør anskaffes mindst 40 Acres Land, og dernæst faa en Plan til en tidssparende, velindrettet, med moderne Bekvemmeligheder, som Lys, Varme, Vand, osv. forsynet Bygning, hvoraf kun Hovedbygningen bør opføres nu, mens Sidefløje kan opføres efterhånden som der trænges til Plads, og Midler dertil tilvejebringes. Da det vilde være uforstandigt at sætte Penge i en større Bygning, end vi behøver for Tiden. Dette forudsat, at vi intet Tilbud faar af Land, hvor der allerede er Bygninger paa.

Driften af Hjemmet burde, de første Aar, ikke overstige $1000 a $1200 aarlig. Og Indtægten af 40 Acres Land burde blive ca. $500 aarlig.

Efter denne Henstilling og med disse Oplysninger venter vi nu snarest muligt at høre fra den enkelte Menighed, saa vi, om det ønskes, kan blive sat i Stand til at tage praktisk fat paa Sagen.

Past. L. Johnson,
Mr. R. Johnson,
Mr. W. Rottenborg,
Alderdomshjemskomiteen.

Kristendommens Forhold til Kinas Religioner.

Af Missionær Th. Himle i „Ungdom's Ven."

I.

Kristendommen, som det Frelsesraad, der opkom i den treenige Guds Hjerte, er saa gammel som Menneskeheden selv. Men først i „Kvindens Sæd", som hin Livets Morgen forjættedes Menneskeslægten, blev dette Frelsesraad realiseret. I Tidens Fylde kom den forjættede Frelser, sand Gud og sandt Menneske, og frivillig hengav sit Liv til Genløsning for den i Synden faldne og til Døden dømte Slægt. Til vor Retfærdiggørelse opstod han og satte sig ved Faderens højre, hvorfra han kommer igen for at dømme levende og døde.

Dette Frelsesraad gennem Ordet, formildet og ved Guds Aand levendegjort i Menneskets Hjerte, er Kristendom — objektiv og subjektiv —. Den objektive uden den tilsvarende subjektive Tilegnelse er kun halv Kristendom, og derfor ingen sand, levende Kristendom.

Ægte Kristendom holder paa den ene Side teoretisk urokkelig fast ved den i Guds Ord aabenbarede Sandhed, og paa den anden Side holder den lige saa fast ved den praktiske Udøvelse af Guds Villie, som den findes aabenbaret i Ordet. — „Hvad Gavn er det, mine Brødre, om nogen siger, han har Tro, men ikke har Gerninger? Mon den Tro kan frelse ham? —

„Troen, dersom den ikke har Gerninger, er den død i sig selv." Jak. 2.

„I Kristus Jesus gælder hverken Omskærelse eller Forhud, men Troen, som er virksom ved Kærlighed." Gal. 5.

Paa dette Grundlag er det den sidste Domsafsigelse vil hvile.

„Da skal Kongen sige til dem ved sin højre Side: Kommer hid, I min Faders velsignede! Arver det Rige, som eder er beredt, fra Verdens Grundvold blev lagt! Thi jeg var hungrig, og I gav mig at æde; jeg var tørstig, og I gav mig at drikke. o.s.v. — Da skal han og sige til dem ved den venstre Side: Gaar bort fra mig, I forbandede, i den evige Ild, som er beredt Djævelen og hans Engle! Thi jeg var hungrig, og I gav mig ikke at æde; jeg var tørstig, og I gav mig ikke at drikke," o.s.v. Matth. 25.

Vi lærer jo, at det er Troen, som frelser. Hvorfor nævner saa ikke Jesus **her ved den sidste afgørende** Dommerhandling Troen med et eneste Ord? Hvorfor fremholder han Gerningerne som det afgørende? Det gør han, for at ingen i hans dørekøbte Meninghed skal bedrage sig med et falskt Haab om Salighed ved kun at pukke paa sin Tro. Jesus siger os her saa tydelig og klart, at kun den Tro, som er virksom i Barmhjertighedsgerninger, er en frelsende Tro. Paa den anden Side lader Jesus ogsaa forstaa, at den bliver frygtelig skuffet, som mener ved sine Gerninger at fortjene noget hos Gud.

De gode Gerninger skal vokse ud af den levende Tro ligesaa naturligt som Frugten paa et godt Træ. Troen er Livet, og den bærende Livssaft i dette Liv er Kærligheden. Denne Kærlighed elsker Gud og hans Villie som den er os aabenbaret i Bibelen. Den troendes Aand bliver i Harmoni med den treenige Gud, saa at Guds Villie efter det nye Menneske bliver den troendes Villie. Han staar i fortroligt Raad med Gud. Den største og vigtigste Gerning, som Gud har paa Jord, bliver den største og vigtigste ogsaa for Gudsbarnet. Denne Gerning er Forkyndelsen af Frelsen i Kristus for den i Synden faldne Menneskehed.

De øvrige Guds Gerninger, forsaavidt de vedrører den Jord, vi bebor, er underordnede Led i hans Frelseshusholdning. Guds skabende, opholdende og styrende Magt skal kun tjene dette ene store Maal, — Verdens Evangelisering.

Vor Frelsers Ord i Matth. 24, 14 er klare nok: „Og dette Riges Evangelium skal prædikes i den hele Verden til et Vidnesbyrd for alle Folk; og da skal Enden komme."

Den store Missionsbefaling: „Gaar derfor hen og gør alle Folk til Disciple", vidner, som Jesu Afskedsord til Disciplene, tydeligt nok om, at det var dette, som i denne højtidelige Stund, nærmest laa Jesus paa Hjerte. Det var Hovedsagen. Derfor kom han til Verden, derfor arbejdede og stræbte han saa tungt, derfor led han saa svært, derfor gav han sit Liv, derfor opstod han, derfor vendte han tilbage til Himlen, derfor sendte han sin Aand, og derfor fortsætter han endnu med at uddrive Arbejdere i sin store Høst.

Ikke deste mindre er der desværre dem indenfor Kristenhedens Enemærker, som kan sige: „Lad Kineserne i Ro. De har jo deres berømte Lærer Konfucius og deres store Tænker Laotze. Deres Religioner er deres Ejendom, og hvad Ret har vi til at berøve dem denne og prakke dem en fremmed Religion paa?"

Allerede det Faktum, at Kristendommen ned igennem Tiderne har vist, den magter at løfte Folket fra Barbari til Civilisation, fra Undertrykkelse og Slaveri til Lighed og Frihed, burde være Grund nok for Kristendommens Ret til at missionere.

Men der er ganske andre og vigtigere Grunde.

For det første er Kristendommen den eneste frelsende Religion i Verden.

Dernæst — og derfor kommer Jesus med sin Missionsbefaling. Og skulde ikke han, som Himmelens og Jordens Herre, have Ret til at give en Befaling, der gjaldt alle Nationer, Folk og Tungemaal paa Jord?

Ikke blot som universal Herre, men særlig som Menighedens Herre gav Jesus sin Missionsbefaling, og Menighedens uafviselige Pligt er det at adlyde.

Nej, om Kristendommens Ret til at missionere, behøver vi ikke at være i Tvivl.

Kineserne — er de ikke, ligesaavel som vi, Herrens dyrtkøbte Ejendom?

De hører jo til hans „andre Faar", som han vil samle til sin Hjord.

Derfor gav han ogsaa i vort og vore Brødres og Søstres Bryst **den Kærlighed, der sendte os hertil** med Livets Evangelium.

Dette er de Faktorer, der ligger til Grund for, at Kristendommen overhovedet har Ret og Pligt til at missionere, — og, at den er kommet i Forhold til og i Berøring med Kinas Religioner.

Disse Religioner er som bekendt: Konfucianismen, Taoismen, Buddhismen og Muhamedanismen.

De to første, som vi her lidt nærmere skal se paa, har deres Oprindelse i Kina, de to sidste er derimod indførte.

Hvor forskellige de i mange Ting kan være fra andre hedenske Religioner, saa har de dog det tilfælles med dem: De er Menneskeværk, uden frelsende Kraft.

Vi skal først se paa

Konfusianismen.

Religionen og dens Stifter staar i et saadant Forhold til hverandre, at man kender ikke Religionen uden at kende dens Stifter.

Det er vel overflødigt at sige, at Navnet Konfucius kun er den latiniserede Form af Kung-fu-tze.

Familien Kung hørte til en af Kinas ældste og navnkundigste Slægter, Kejserhuset Sung. Konfucius's Fa'r var Mandarin i Lu Distriktet i det sydligste Shantung og var bekendt for sit Mod, sin Styrke og Tapperhed. Men med hans Linie i Slægten saa det imidlertid nok saa betænkeligt ud. Han nærmede sig nu de 70 uden nogen Søn, og fandt det derfor betimeligt at se sig om efter en anden Hustru. Denne søgte han i Familien Yen, der havde flere Døtre.

Glad over, at Stedets Mandarin ønskede Forbindelse med hans Hus, kaldte Yen sine Døtre sammen og spurgte, hvem var villig at blive Mandarinens Hustru. Den yngste svarede: „Hvorfor spørger du os om det? Det er for dig at afgøre." „Saa gaa du da, Datter min," var Faderens Svar. Hun blev Mo'r til Konfucius Aar 551 f. K.

Ved Nifjeldet bad Moderen om en Søn, og da Drengen var født, havde Hovedet Fjeldets Form, fortælles der. To Drager viste sig over